

jussit se ad ecclesiam deportari. Et cum jam omnia domus suæ ordinata haberet, unum vernulam suam nomine Decentium, qui illè bene a parvulo servierat, residuum habebat. Jussit eum vocari, et imponens ei manum, ordinavit eum abbatem in præcipuo Turonici monasterio. Sic denique accepta legitime penitentia non est regressus de Ecclesia, nisi ibi ante sanctum prostratus jecit altarium diem illum et noctis percurrentem spatium. Ante enim exurgente lucis crepusculo, expandens manus ad orationem, suam immaculatam et sanctam in manibus Domini

tradidit spiritum, qui Sanctos suos coronat per bonam confessionem.

Ad sacratissimum sancti corporis ejus sepulcrum a euntibus cunctis perseverant signa virtutis. Nam et infirmi ibi sanantur, et demones effugantur, vel quicumque mœrens ejus invictum postulaverit auxilium, statim plenum a Domino petitionis suæ consequitur fructum, præstante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Deo Patre et sancto Spiritu vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¶ *Garcias* in Notis ad concilium Toletanum x hæc habet: « Ejus memoria cum sanctitatis opinione a populis Bracarenisibus et Compostellanis colitur festo die dicato ad xvi Kalend. Maii. Corpus ejus in monasterio ab ipso edificato inter Dumium et Bracaram sepulturæ mandatum, postea a Gelniride primo Compostellæ archiepiscopo Compostellam translatum est, ubi magna populi veneratione colitur. » Monasterium in quo sepultus fuit Montellense vocant, distinctum a Turonio paulo post memorato, quod prope

Bracaram situm erat. Quo anno obierit S. Fructuosus definire non suppetit. Subscripsit concilio Toletano x, in quo sædi Bracarensi a Patribus in Potamii locum anno Christi 656 suffectus est. Anno iv Wambani regis, Christi 675, Leodegisius cognomento Julianus, Fructuosi successor, concilio Bracarensi in subscripsit. Anno proinde circa 674 Fructuosi obitum reponimus. Fructuoso in regimen cœnobii S. Petri de Montibus successisse legitur S. Valerij abbas, de quo ad annum 695 agemus.

ANNO DOMINI DCLVI.

SANCTUS ANNEMUNDUS

EPISCOPUS LUGDUNENSIS.

NOTITIA HISTORICA.

(Ex Gallia Christiana, tom. IV.)

Et hic quoque omnia, non a neotericis tantum, sed et ab antiquis permiscetur. Beda quippe Venerabilis, Eddius, Stephanus, Fredegodus, et Villemus Malmesburiensis, de Wilfrido Eboracensi antistite loquentes, quæ Annemundo conveniunt, Dalphino, qui Lugdunensis archiepiscopus fuerit, attribunt. Sed inde confutantur primo quod in antiquis indicibus a Chiffletio editis, aliisque, nullus inscribatur Dalphinus, sed solus Annemundus: his porro domesticis testibus major quam extraneis fides est habenda. Secundo, quod hæc Dalphini Lugdunensis episcopi obreptio, et Wilfridi, et ipsius Dalphini necis temporibus minime conveniat: qui enim Dalphinum admittunt, sub Brunehilde, et illius jussu interemptum affirmant, quod Wilfridi chronologia aperte repugnat; ex Beda quippe factus est Eboracensis antistes (cum esset annorum circiter triginta, et post quadraginta et quinque annos accepti episcopatus diem clausit extremum, anno imperii Hosredi quarto.) Hosredus vero in regnum Alfridi patris ex eodem Beda successit anno dominicæ incarnationis septingentesimo quarto. Obiit ergo Wilfridus anno 709, a quibus si demas 75 quos vixit, natus dicendus est anno 634. Quo ergo pacto potuit interesse neci Dalphini jussu Brunehildis interempti, qui non nisi longe post illius reginæ interitum natus est? Inferendum ergo, aut, quod jam diximus, hallucinatos fuisse extraneos illos auctores: aut utrumque Dalphini et Annemundi nomen gestasse præulem de quo hic agimus, et primum ab extraneis, alterum a nostris ut speciale usurpatum et uni eidemque attributum; nec vana putetur hæc nostra conjectura, siquidem in veteri breviario cameræ Lugdunensis apud Severtium hæc legantur: Igitur Dalphini, seu B. Annemundi martyris vitam exponam. » His prænotatis,

Annemundus, qui et Anemundus, et Annemundus, patre Sigonio Lugdunensium præfecto, matre Petronia natus est; fratrem habuit Dalphinum, qui

et ipse post patrem Lugdunensis urbis comitatum habuit; sorores Petronillam et Luciam in cœnobio S. Petri profectas. In Dagoberti regis prætorijis calatus est. Percharus fuit Sigiberto et Chlodoveo regibus Dagoberti filijs, ac regnante Chlodoveo Lugdunensem pontificatum obtinuit. Vir fuit, ut ex veteri jam citato cameræ Lugdunensis breviario refert Severt., affabilis, fortis, humilis, prudens et instans, in objurgationibus mansuetus, in disputationibus victor, in judicio justus, in bonitate prælatus, in elemosynis pius, in generositate conspicuus, et in facultatibus letus: tantam denique in eum Dominus suam contulerat gratiam, ut egregie veneretur a populo, etiam ut gentes eum niterentur placare muneribus; a regibus tamen atque proceribus ita habebatur gratus, ut mox quidquid voceret impetraret, nullusque de aliquibus ad suum profectum quidquam volebat appetere, nisi sua suggestione principi portaret.

¶ Anno 653 subscripsit Chlodovei junioris diplomati quo monasterii S. Dionysii libertatem confirmat. Ejus et aliorum præsulum subscriptiones eradere conatur Cointius, sed eas vindicat Mabillonius, quem consule, de re diplom. lib. vi, cap. 7. Jam antea anno 650, juxta Cointii calculos (seu eodem ut alijs placet), Benedictus Bisop. et Wilfridus iter ex Anglia Romam susceperant, et qui cum Lugdunum pervenisent, inquit Beda, lib. v, cap. 30, Wilfridus a Dalphino civitatis episcopo ibi retentus est quia delectabatur prudentia verborum ejus, gratia venusti vultus, alacritate actionis, et constantia ac maturitate cogitationis. Unde et omnia quæ accesserant abundanter ipsi cum sociis suis donabat: imò offerbat ut si vellet partem Galliarum non minimam illi regendam committeret, ac filiam fratris sui virginem illi conjugem daret, eumque ipse loco adoptivi haberet. At ille gratias agens. . . . respondit se propositum alterius conversationis habere, et ideo relicta patria Romam iter agere cepisse. Quibus auditis

antistes misit eum Romam, dato duce itineris, et a cuncta simul quæ necessitas posebat itineris largiter subministravit, obsecrans ut cum in patriam reverteretur, per se iter facere meminisset.) Promisit Wilfridus et promissis stetit, ac post reditum cum tres annos Lugduni apud eum mansisset, attonsus est ab eo, et in tanto habitus amore, ut hæredem sibi illum facere cogitaret: sed ne hoc fieri posset, antistes crudeli morte præreptus est. » (*Beda, ibid.*)

Causa necis Annemundi in breviario cameræ Lugdunensis sic refertur: « Dum sublimitatis gloria celsior videretur in cœtu, incidit cunctis in odium, qui tractare seditiose cœperunt sub clandestina accusatione, dicentes quasi regnum evertere moliretur occulte. Interea facta est conjunctio ex regis imperio in suburbano Aurelianensis urbis.... in quam venerant proceres majores natu, ducesque cum plebibus. Hic loco solita vacatione B. antistitem cum fratribus crediderunt adfuturum, sed hic adhuc fessus, quo nuper laboraverat tædio venire non valuit. Sic, quem adversus (eum) conceperant, revelarunt dolum, et ejus germanum quasi præfectum Lugduni, quæ est caput Gallia, vehementer angebant pro falso infidelitatis crimine, rex truncavit capite. Tunc vir Dei, addit libellus monialium S. Petri Lugdun., ex fratris interitu illico suæ didicit vitæ dispendium: et quia spiritus promptus est, et caro semper infirma, trepidans, paululum ab urbe declinavit præsentiam. Sed postea recordatus præmii, martyrio se cupiens munerari, ad propriam reversus est civitatem.... Et jam tribus ducibus præceptum fuerat ut B. pontificem sub fida custodia principi præsentarent, atque si resultasset, extinctum relinquerent. Ocibus Lugdunum perveniunt. » Captus est et abductus; ac, ut fert breviarii monialium antiphona, Cabilone muletatur; et ut legitur in lectione octava Dominica infra octavam: « Cum a præfecto et satellitibus ad locum S. Martialis civitatis Aurelianensis vicinum regis præsentandus conspectibus duceretur, in territorio Cabilonensi tentoria fixerunt. Ubi timentes ne gratiam apud regem inveniret, eorumque machinamenta reducerentur ad nihilum, inito consilio eum nocte occiderunt. » Aderat Wilfridus, magistrum secutus « desiderans cum eo pariter occumbere: sed hunc ubi peregrinum, atque de natione Anglorum cognovere, neque eum trucidare cum suo voluere pontifice. »

Tempus ejus necis difficultatum seges est.... « Brunehildis regina, inquit Beda, lib. v, cap. 20, missis militibus episcopum jussit interfici, » hoc est ante annum 616, quod stare nequit, ut jam initio hujus articuli demonstravimus. Unde viri doctissimi censent verba hæc *Brunichilda regina*, male in Bedæ textum irrepsisse. Alii sub Clotario tertio et Bathilde regina martyrio coronatum propugnant: ita vetus breviarium cameræ Lugdunensis; « quasi regnum Clotarii III moliretur occulte » et infra: « conceptum quem adversus B. pontificem conceperant, revelarunt dolum, et ejus germanum..... Rex et Bathildis regina truncaverat capite. » Verum, breviarium illud manifeste corruptum videtur, ut ipse Severtius fatetur. A primo ergo illius loco, hæc duo verba *Clotarii III* sunt expungenda; in altero vero, hæc delendæ voces barbaræ, *germanum ejus (Rex) et Bathildis regina truncaverat capite*. Ratio est quod in breviario monialium S. Petri, et libello cœnobii a Severtio citatis, nomina Clotarii et Bathildis, imo et Ebroini ommittantur. Sed et id palam est ex chronologia S. Wilfridi. Jam ostendimus eum natum fuisse anno 634. Cum solvit ex Britannia sexdecim circiter annorum erat, uti non obscure testatur Beda, lib. v, cap. 20, dicens: « ubi quartum decimum ætatis contigit annum, monasticam sæculari vitam prætulit... pater... annuit. Venit ergo in insulam Lindisfarnensem, ibique monachorum famulatus

se contradens, diligenter ea quæ monasticæ castitatis erant, et discere curabat et agere.... didicit psalmos et aliquot codices, nec dum quidem attonsus... in quo monasterio cum aliquot annos Deo serviret, animadvertit.... minime perfectam esse virtutis viam quæ tradebatur a Scottis, proposuitque animo venire Romam, et qui ad sedem apostolicam ritus ecclesiastici, sive monasteriales servarentur, videre. » Hanc in rem adiit reginam Eanfledam, quæ misit eum ad regem Cantia Erconbertum, ut eum Romam honorifice transmitteret; ubi cum aliquandiu demoratus fuisset, Benedictus cognomento Biscop, cupiens et ipse Romam ire advenit, sicque ambo profecti sunt. Ex his liquet jam 14 annos natum monasterium adisse, ad minus duos annos commoratum, conceptoque Romam adeundi consilio, reginam, et Cantia regem adisse et denique, ut probabilissimum est, annos natum 17 Romanum iter aggressum fuisse, Lugdunum mari terraque petiisse, moram ibi aliquandiu fecisse, exinde Romam profectum, in ea civitate aliquo tempore, ut quæ decreverat exsequeretur, mansisse, Lugdunum reversum tres annos ibidem apud Annemundum mansisse, nec inde nisi post antistitis necem recessisse. Ex quibus evidens est S. antistitem neci traditum sub Clodoveo anno 655 aut 656. Eum Lugdunenses ut martyrem colunt iv Kalend. Octobris.

S. antistitis corpus Lugdunum miraculo delatum fuisse videtur, nam ut habent veteres chartæ parthenonis S. Petri apud Severt. « positum in navicula Araris absque nauclero, seu quocunque ductore, Lugdunum directum fuit. Res mira, quacunque parte transiret, omnia cymbala quæ in his locis erant, absque agitante sonuerunt; atque duo candelabra argentea divinitus desuper lucentibus, sancto corpori in navi continuo adhæserunt. Quod a clero Lugdunensi et civibus est receptum cum fletu maximo, gaudio tamen permixto. Et... cum quisque tantum sibi vindicare vellet thesaurum, et ad propriam deferre ecclesiam, nullatenus de loco dimoveri potuit. Qua de re valde admirati sunt omnes, atque suspicati id causæ, quod nondum adesset processio monialium monasterii S. Petri. In eo enim erant duæ Deo dicatæ B. Annemundi sorores, quæ accersitæ devote illuc accesserunt. Quo cum pervenissent sorores, corpus fratri sui esse cognoverunt. Tunc sanctum corpus divinitus motum ad eas appropinquavit, satis clare innotescens apud easdem vello sepeliri..... obsequis itaque funeralibus ab omnibus qui convenerant viris ecclesiasticis solemniter et cum maximo honore peractis, sanctoque B. martyris corpore in dicta S. Petri ecclesia recenter tumulato.... adfuit quidam cæcus, visuque recepto, duas lampades obtulit, perpetuoque cum olei liquore lucere ordinavit. » Idem testatur Leidradus in litteris ad Carolum Magnum dicens: « Monasterium puellarum in honorem sancti Petri dedicatum, ubi corpus S. Annemundi humatum est, quod ipse S. martyr episcopus instituit, ego fundavi cum ecclesia, quam domum restauravi. » Non me latet S. Nicetii canonicos sacrum illud corpus in suis cryptis conditum affirmare. Nostrum non est has lites definire, utriusque partis argumenta qui voluerit pendere, Severtium adeat, qui ea abundanter subministrat. Valet tamen apud me plurimum Leidradi testimonium.

Nescio quo fundamento nixus asseruerit Severt. Annemundum Clotarii, Clodoveo ex Bathilde regina anno ut videtur 651 nati patrum fuisse; cum et id nullus scriptor antiquus asserat, et S. Audoenus in Vita S. Eligii nolet eum Bathildi prædixisse masculam prolem in utero ejus gestari, addatque. « Hæc autem omnia sicut prædixit, ita demum rerum eventus probavit: nam et reginæ filium protulit, et Eligius eum filiolum habuit; ac nomen ejus Clotarius quod dudum indiderat, vocitavit. »